

[This Photo](#) by Unknown Author is licensed under [CC BY-SA](#)

VAMK

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

VASTUULLINEN LIIKETOIMINTA

Lotta Saarikoski, DI, KTL

Teollisuustalouden yliopettaja VAMK

Case Rio Tinto ja Juukan Gorge Australiassa toukokuussa 2020

Näin tuhoutui 46 000

vuotta vanha

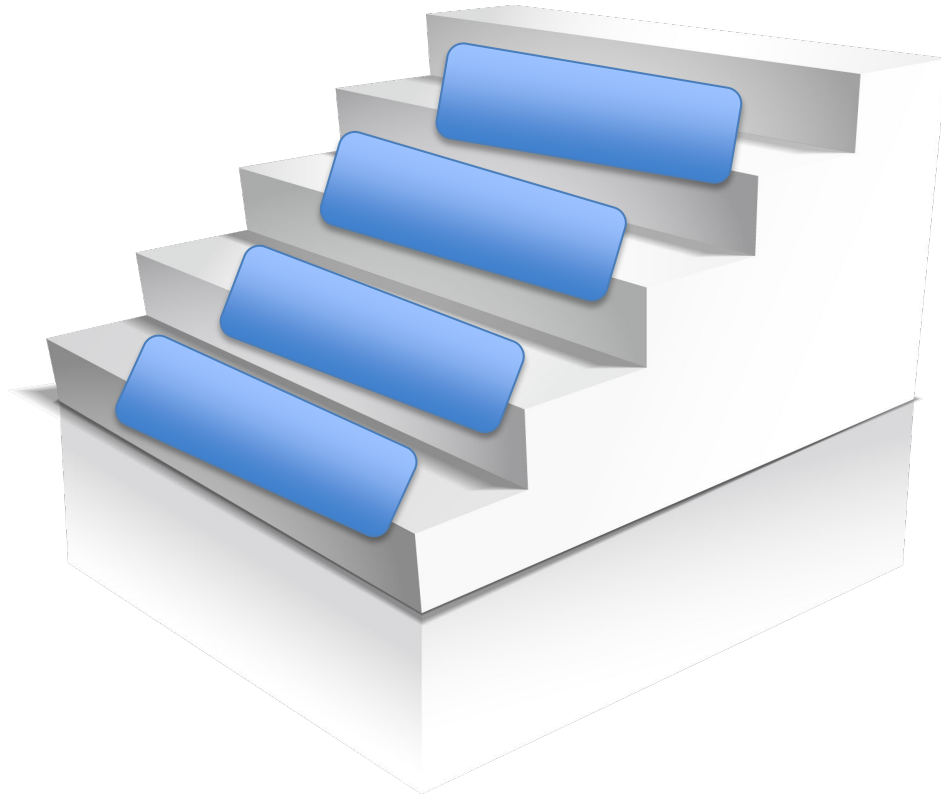
Aboriginaalien pyhä paikka
(vrt. ev.lut.kirkko) ja tärkeä
pala ihmiskunnan historiaa

Rio Tinto-kaivosyhtiö
toimi Australian lakien ja
lupien mukaan. MUTTA
oliko se vastuullista
toimintaa?

Missä oli mm. yrityksen
sosiaalinen vastuu?

Screenshots of Guardian News video at <https://www.youtube.com/watch?v=s3tVznXBkUs&t=2s>
ja ABC News Australia https://www.youtube.com/watch?v=m_4RxnqJU9k

Tämän videon 4 S:n portaat

1. **Selitä mitä** vastuullinen liiketoiminta eli yritysvastuu oikein tarkoittaa?

- -> mistä nyt kirjoitetaan kotimaan lehdistös?
- -> mitkä ovat yritys vastuun osa-alueet?

2. **Syyt miksi** yritys vastuun pitäisi kiinnittää pienempiäkin?

- > "porkkanat"
- > "kepit" (lainsäädäntö)

3. **Suorita eli miten** nyt edetä yritys vastuun kehittämiseksi?

4. **Soita eli missä** ammattikorkeakoulut voisivat auttaa?

Mistä nyt puhutaan yritysvastuun yhteydessä?

Rahastot alkoivat raportoida miten ESG-sijoittamista tehdään - Vastuullisuusjohtajan mukaan toiset tekevät selvästi enemmän

Toimitusketjut

Vastuullinen sijoittaminen

Sosiaalinen vastuu

9.5.2023 09:30
SUIJOITTAMINEN

Terveystalo laskee liikkeeseen 100 miljoonan euron vastuullisuustavoitteisiin sidotun joukkovelkakirjalainan

25.5.2023 19:05 | päivitetty 25.5.2023 19:05 SUIJOITTAMINEN

Nokian Renkaat laskee liikkeeseen 100 miljoonan euron vastuullisuustavoitteisiin sidotun joukkovelkakirjalainan

7.6.2023 18:15 | päivitetty 7.6.2023 18:15 SUIJOITTAMINEN OSAKKEET PÖRSSI

Velkakirjojen vuotuinen kiinteä korko on 5,125 prosenttia ja ne erääntyvät 14. kesäkuuta 2028.

10.3.2021 06:30 | TEOLLISUUS

Raportti paljastaa: Outokumpun alihankkija on myrkyttänyt alkuperäiskansan joen Amazonin sademetsässä - ”Suhtaudumme erittäin vakavasti”

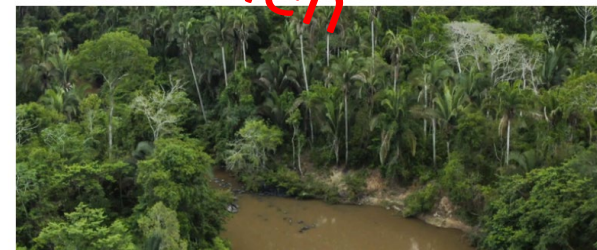
Yritysvastuujärjestö Finnwatchin tiistaina julkaisema raportti kertoo teräsyhtiö Outokumpun alihankkijan toiminnassa ilmenneistä vakavista ongelmista. Outokumpu ei ole kiistänyt raportin tietoja.

26.3.2021 07:09 | TEOLLISUUS

Outokumpu kehittää nyt yritysvastuutaan - kohuyhtiö Vale ei löytänyt riskejä viime vuonna itse tekemässään arvioinnissa

Yritysvastuujärjestö Finnwatchin helmikuussa julkaisema kriittinen raportti on saanut teräsyhtiö Outokumpun tarkastelemaan toimitusketjunsä valvontaa ja läpinäkyvyyttä.

Volkswagenin sijoittajapäivä karkasi hulinaksi - Kakut lensivät ja aktivistit hiillostivat ihmisoikeuksilla

11.5.2023 13:27 | päivitetty 11.5.2023 13:27 AUTO KAUPPA VASTUULLISUUS YRITTÄMINEN SUIJOITTAMINEN

Kakkua ja ihmisoikeuksia. Volkswagenin sijoittajapäivässä riitti vauhtia ja vaarallisia tilanteita. KUVA: CLEMENS BILAN

Volkswagenin johto kiisti Kiinan-tehtaansa kytkökset mahdollisiin ihmisoikeusrikkomuksiin.

12.10.2017 20:48 | TYÖELÄMÄ

Raportti: Wärtsilä saa edelleen pyyhkeitä - ”ihmisoikeusriskien arviointi ja työolojen valvonta ei ole läpinäkyvää ja uskottavaa”

Wärtsilän Intian-tehtaan toiminta jäi yritysvastuun vahtikoiran hampaisiin vuonna 2015, nyt tilanne on hieman kohentunut.

Fluo tavoittelee 50 miljoonan euron liikevaihtoa - "Näemme kierrätysmuovipuolella isoa kasvupotentiaalia"

25.6.2023 17:30

VASTUULLISUUS YRITTÄMINEN YMPÄRISTÖ RATKAISUJA ILMASTONMUUTOKSEEN YRITYSKAUPAT

25.6.2019 16:45 | YMPÄRISTÖ

Nyt havahtui Coca-Cola: "On yritysten vastuulla ratkaista pakkausjäteongelma"

Muovin kierrättäminen on nyt muotia. EU:n mielestä muoviongelma vaatii tehotomia. Coca-Cola aikoo kierrättää kaikki juomapakkauksensa vuoteen 2030 mennessä.

3.5.2022 10:11 | TEOLLISUUS

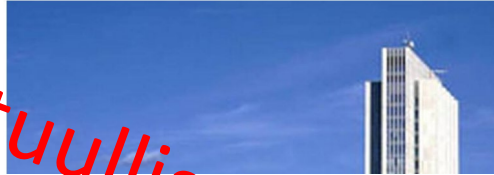
Meyer Turku selvisi koronavuodesta kohtuukuivin jaloin - "painopiste kestävän kehityksen laivanrakennukseen"

3.5.2022 13:12

5.7.2019 14:18

Fortum liittyi YK:n vastuullisen liiketoiminnan aloitteeseen

Global Compact on maailman laajin yritysten yhteiskunta- ja yritys vastuuta koskeva aloite.

Vaateketju haluaa eroon kertakäyttömuodista ja parantaa maailmaa vaate kerrallaan - "Meidän liikevaihto voi kasvaa ihan huoletta kymmenkertaiseksi tästä nykyisestä"

4.7.2023 13:00 YRITTÄMINEN INVESTOINNIT VASTUULLISUUS KAUPPA

Vaisala kuuluu pitkään salkkuun - Vastuullisuus on yhtiön liiketoiminnan ydintä eikä vain markkinointipuhetta

15.5.2023 10:00

SJOITTAMINEN

31.5.2023 14:47

VASTUULLISUUS YMPÄRISTÖ ILMASTONMUUTOS RATKAISUJA ILMASTONMUUTOKSEEN ENERGIA

Katse ratkaisuihin. Vaisalan hallituksen puheenjohtaja Ville Voipio kutsuu itseään sosiaaliseksi. Varsinaisen työnsä ohella hän on matkasaarnaaja, joka puhuu yritysjohdolle vastuullisista. KUVA: OUTI JÄRVINEN

Vaisalan nimistään salkkuun kuuluva mittaustekniikan tohtori Ville Voipio sanoo, että yritykset ratkaisevat ilmastokriisin. "Jos nyt himmaillaan, en tiedä, mitä Suomi myy tulevaisuudessa."

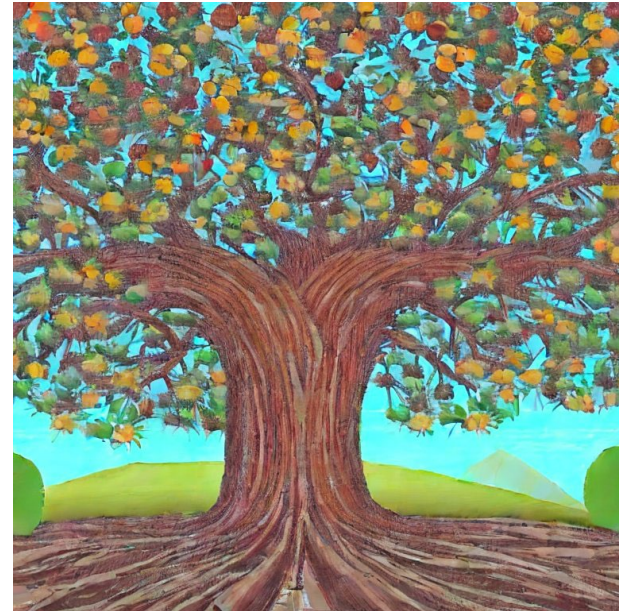
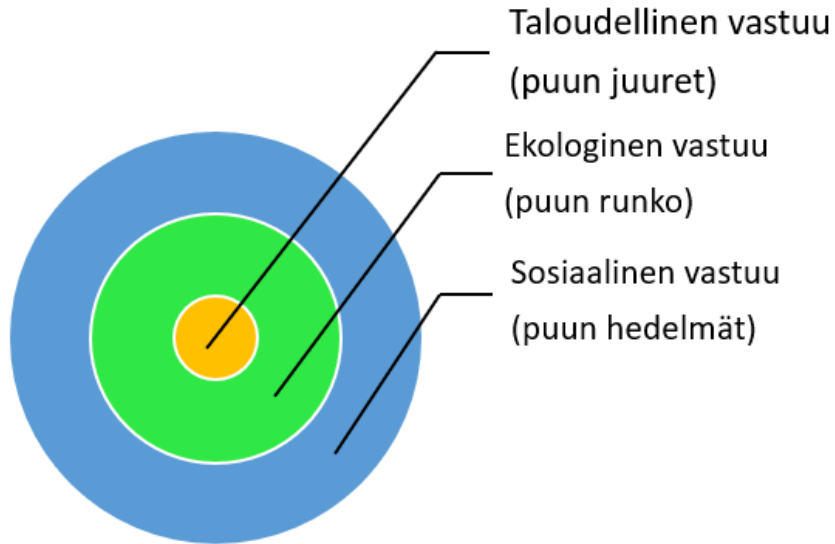
Mitä vastuullisuusajattelu tarkoittaa yritykselle

Mitä vastuullisuus tarkoittaa yrityksellesi?
Voit valita useita.

Toukokuu 24.5-2.6./2022 (n=1022)

Mitä yritysvastuu on ?

YRITYSVASTUU eli VASTUULLINEN LIIKETOIMINTA :

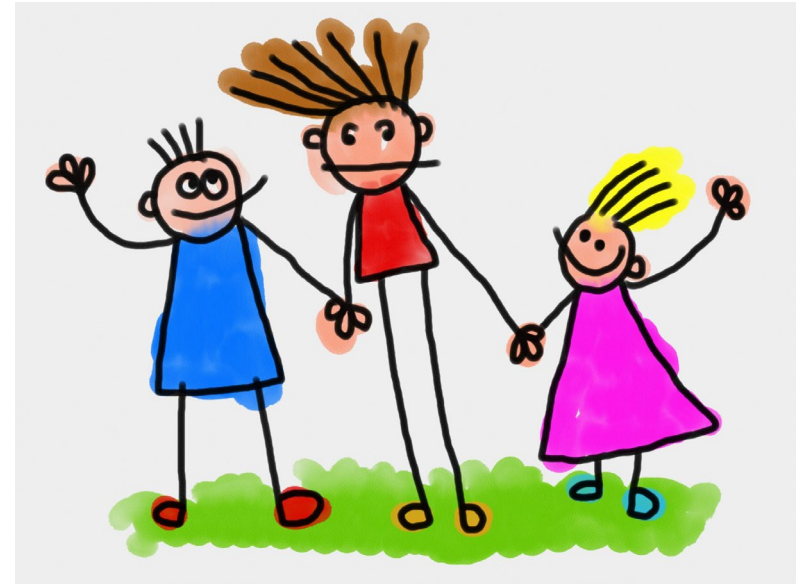
Kaikella (yritys)toiminnalla on vaikutuksia ympäristöön, ihmisiin ja yhteiskuntaan

Yritysvastuu on liiketoiminnan **taloudellisten, ekologisten ja sosiaalisten** vaikutusten tunnistamista ja huomioonottamista

Rakkaalla lapsella on monta nimeä ...

- Vastuullisesta liiketoiminnasta voidaan käyttää myös käsitteitä **yritysvastuu, yrityksen yhteiskuntavastuu ja kestävä kehitys**, jotka tarkoittavat suurinpiirtein samaa asiaa
- Nykyisin pinnalle on nousemassa erityisesti sosiaalinen vastuu, **Corporate Social responsibility, CSR** (riittävä palkka, työturvallisuus,...)

Mitä asioita sisältyy yritys vastuun eri osa-alueisiin?

Taloudellinen vastuu ja hyvä hallinto

- Verojen maksu
- Tilinpito ja kannattavuus
- Kilpailukyvyyn ylläpito
- Toiminnan tehokkuus
- Omistajien tuotto-odotuksiin vastaaminen
- Korruption estäminen
- Johdon palkitseminen
- Organisaation monimuotoisuus
- Tietoturva
- Johtaminen ja toiminnan eettisyys code of conduct
- Kestävän muutoksen liiketoimintamallit - kiertotalous

Ympäristövastuu

- Jätteet ja kierrätys
- Päästöt ja hiilijalanjälki
- Ilmastonmuutoksen hillintä
- Luonnonvarojen säästävä kulutus
- Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen
- Toiminnan arvoketjusta huolehtiminen
- Tuotteen elinkaari

Sosiaalinen vastuu

- Ihmisoikeudet
- Toimitusketjun toiminta
- Työturvallisuus
- Työhyvinvointi
- Koulutus
- Hyvä johtaminen
- Yleishyödyllisten toimintojen tukeminen

Lähteenä osin : Koipijärvi & Kuvaja ; Yritysvastuu – johtamisen uusi normaali

Miksi vastuullisuus?

- On oikein toimia oikein ....
- Mutta: on "porkkanasyitä" ja sitten on "keppisyitä" eli pakko

Source: Pixabay Cocoparisienne

Source: Pexels Aysun Kahraman Öktem

Pysähdy pohtimaan - Pysäytä video hetkeksi

- Miksi sinun pitäisi kiinnostua tästä aiheesta eli yritys vastuusta?
- Toimiiko yrityksesi jossain alihankintaketjussa ?
- Ostatko tuotteita tai palveluita toimittajilta, joita et tarkemmin tunne ?
- Tiedätkö käyttämiesi materiaalien tai tavaroiden alkuperän ?
- Kuluttaako yrityksesi paljon energiaa, vettä tai muuta luonnonvaraa?
- Syntyykö toiminnastasi päästöjä ilmaan, veteen tai syntyykö jätettä?
- Miten jätteet käsitellään vai voiko niitä kierrättää?
- Kuinka pitkäikäisiä ovat tuotteesi vai ovatko ne kertakäyttöisiä?
- Ovatko tuotteesi/palvelusi energiankäytön suhteen tehokkaita ?
- Miten tuotteet pakataan ja kuljetetaan ?
- Olisiko hyvä löytää uutta liiketoimintaa ja parantaa nykyisen kannattavuutta?
- ...
- ...

Porkkanat miksi vastuullisuus

Source: Pixabay Cocoparisienne

Voidaan saada uusia liiketoimintamahdollisuuksia (uusia kilpailuetuja, kiertotalous)

Voidaan saada kustannussäästöjä

Piennetään riskejä (tapaturmat, rahoitus, maine)

YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 tavoitteet

Kestävän kehityksen tavoitteet

YK:n kestävän kehityksen tavoitteita on yhteensä 17. Alatavoitteita on yhteensä 169.

Yllä olevat ikonit on suomennettu Suomen YK-liiton, ulkoministeriön ja YK:n alueellisen tiedotuskeskuksen yhteistyönä.

[Mahdollisuus Suomelle
Suomi sijoittui hyvin 2021 – 1](https://www.sdgindex.org/reports/sustainable-development-report-2021/)
<https://www.sdgindex.org/reports/sustainable-development-report-2021/>

[Eri osioiden pisteet](https://2021.dashboards.sdgindex.org/profiles/finland)
<https://2021.dashboards.sdgindex.org/profiles/finland>

[Uusi v.2022 raportti](https://unstats.un.org/sdgs/report/2022/)
<https://unstats.un.org/sdgs/report/2022/>

[Suomen osuus](https://country-profiles.unstatshub.org/fin)
<https://country-profiles.unstatshub.org/fin>

[Vaisala yhtenä esimerkkinä](http://www.vaisala.com)
www.vaisala.com

Lähde : Suomen YK-liitto <https://www.ykliitto.fi/kestava-kehitys>

Keppi- miksi vastuullisuus

Source: Pexels Aysun Kahraman Öktem

EU:sta on tullut ja tulee uutta pakottavaa lainsäädäntöä

CSRD* kestävyysraportointidirektiivi ja CSDD** kestäväää toimintaa koskeva huolellisuusdirektiivi -> näiden vaatimukset valuvat alas toimitusketjuissa pienemmille alihankintayrityksille asti

EU:n taksonomia-asetus-> vaikuttaa rahoitukseen, sen hintaan ja saatavuuteen

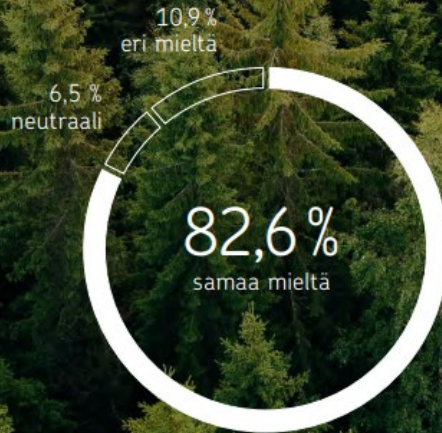
* Corporate sustainability reporting directive

** Directive on corporate sustainability due diligence

Mieti!

Yrityksellämme on vastuullisuussitoumusten takia painetta tiukentaa tai uudistaa koko alihankintaketjuun liittyviä vaatimuksia

Tavoitteellinen vastuullisuustyö pakottaa joskus myös vaikeisiin asetelmiin ja päätöksiin. Monille suuryrityksille suurin haaste liittyy alihankkija- ja toimittajasuhteisiin.

Peräti kahdeksankymmentäkolme prosenttia vastaajista kokee painetta tiukentaa tai uudistaa alihankintaketjuaan vastuullisuussitoumusten vuoksi.

Lähde : OP Ryhmä (2023). Havahtuminen- Epäjatkuvuuksien sarja ja arki. OP Suuryritystutkimus 2023.

<https://www.op.fi/documents/20556/27641318/OP-Suuryritystutkimus-2023.pdf/faa46987-ae20-0e34-8d86-2f4fd21c5d25>

Ilmiö ei ole aivan uusi, sillä lähes neljäkymmentäkolme prosenttia vastaajista on joutunut vaihtamaan alihankkijoita tai toimittajiaan vastuullisuusvaatimusten johdosta.

Mieti!

Toimitusketjun vaihtoväikot jatkuvat, sillä yli neljäkymmentäviisi prosenttia vastaajista ennakoii muutoksia myös lähitulevaisuudessa.

Lähde : OP Ryhmä (2023). Havahtuminen- Epäjatkuvuuksien sarja ja arki. OP Suuryritystutkimus 2023.
<https://www.op.fi/documents/20556/27641318/OP-Suuryritystutkimus-2023.pdf/faa46987-ae20-0e34-8d86-2f4fd21c5d25>

Raportoinnin kasvava haaste

Valmet on kehittänyt kymmenen vuotta vastuullisuuttaan määrätietoisesti ja omaloitteisesti. On kuitenkin yksi osa-alue, jolla juuri nyt tehdään erityisen intensiivistä kehitystyötä.

”Tulevat raportointivaatimukset ovat yrityksille ehkä turhan haastavia”, Anu

Salonsaari-Posti sanoo.

Hän nostaa esiin vuonna 2024 voimaan astuvan eurooppalaisen CSRD-direktiivin, joka velvoittaa yritykset raportoimaan entistä tarkemmin vastuullisuudestaan.

”Se on meillekin haastavaa, vaikka me olemme tehneet tätä pitkään. Välillä mietin pk-yrityksiä, joille tämä sama sääntely tulee vuonna 2025. Se tulee olemaan niille aivan mielelön nullistus.”

KAUPPALEHTI: Valmet on iso pelintekijä ilmastonmuutoksen vastaisessa taistelussa – Yhtiön koneet tuottavat seitsemän kertaa enemmän päästöjä kuin koko Suomen liikenne Kauppalehti <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/valmet-on-iso-pelintekija-ilmastonmuutoksen-vastaisessa-taistelussa-yhtion-koneet-tuottavat-seitsemän-kertaa-enemmän-paastoja-kuin-koko-suomen-liikenne/d4065b9d-b7ff-47dc-b676-f9b4c6a778db>

Vastuullisuuskonsultti: ”Muutos on yllättänyt yritysjohtajat”

25.4.2023 06:02 KAUPPALEHTI OPTIO VASTUULLISUUS YRITYSPALVELUT

KPMG-konsulttiyhtiön partneri Tomas Otterström kertoo kolme kysymystä, joihin jokaisen kestävästä kehityksestä kiinnostuneen yritysjohtajan tulisi vastata.

Yritysvastuuverkosto FIBS on tutkinut suomalaisten yritysten vastuullisuutta kymmenen vuotta. Saatujen vastausten valossa meneillään on jyrkkä muutos. FIBS:n johtaja **Helena Kekki** käyttää siitä termiä Vastuullisuus 2.0.

Lyhyen aikavälin hienosäädön sijaan yritykset ovat oppineet näkemään vastuullisuuden osana strategiaa. Vastuullisuudesta on tullut perustekemistä, joka leikkaa läpi koko yrityksen toiminnan. Lähes 90 prosenttia kotimaisista -yhtiöistä kokee saavansa vastuullisuudesta myös kustannushyötyä.

Anu Salonsaari-Posti on toiminut Valmetin kestävästä kehityksestä vastaavana johtajana suunnilleen yhtä kauan kuin FIBS on toiminut yritys vastuullisuuden ilmapuntarina. Strateginen ajattelu on hänelle tuttua, sillä Valmet on ollut siinä etujoukossa. Vuonna 2021 laadittua ilmasto-ohjelmaa seurataan tiiviisti johtoryhmässä. Vastuullisuusasioita käydään säännöllisesti läpi myös Valmetin hallituksessa.

Ovatko yritysjohtajat vieraantuneet todellisuudesta? Näinkin raflaavaan johtopäätökseen voi päätyä, kun verrataan kahta kansainvälistä tutkimusta vuodelta 2022. Konsulttiyhtiö KPMG kysyi **18 000 kuluttajalta**, miten tärkeänä he pitävät yritysten vastuullisuutta. **Yli puolet vastaajista piti vastuullistavoitteita erittäin tärkeänä** osana kulutuskokemusta.

Toiseen kyselyyn osallistui **1 300 toimitusjohtajaa**. **Vain viisi prosenttia** heistä uskoi, että vastuullisuustavoitteista lipsuminen voi johtaa asiakkaiden menettämiseen.

”Kuluttajien asenteet ovat muuttuneet valtavan nopeasti. Minusta tuntuu, että muutos on yllättänyt yritysjohtajat”, KPMG:n partneri **Tomas Otterström** tulkitsee tuloksia.

KAUPPALEHTI: Vastuullisuuskonsultti: ”Muutos on yllättänyt yritysjohtajat” <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/muutos-on-yllattanyt-yritysjohtajat/eabdb8a6-979b-4fee-8e4c-dc0b68582fb2>

Miten edetä yritysvastuuasiassa?

1. Sitouta yrityksen johto.
2. Valitse vastuullisuustyöstä vastaava.
3. Selvitä yrityksen olennaisimmat vaikutukset. Valitse yritykselle tärkeimmät teemat. Ota sidosryhmät (esim. asiakkaat, tavarantoimittajat ym.) mukaan.
4. Aseta tavoitteet ja mittarit ja mieti toimenpiteet.
5. Kehitä ja viesti. Tee se ensimmäinen yritysvastuuraportti.

MUISTA:

- > tämä ei ole mitään rakettitiedettä
- > todennäköisesti yrityksesi tekee jo paljon vastuullisuustyötä, mutta siitä ei ole ehkä vain osattu kertoa
- > vastuullisuusasioista viestiminen on tullut tärkeäksi . Myös avoimuus ja läpinäkyvyys
- > ryhdy toimeen, vaikka pienin askelin, mutta aloita!

Missä voimme auttaa?

- ammattikorkeakoulut voivat auttaa yrityksiä, erityisesti Pk-yrityksiä, vastuullisuustyössä
- ota yhteyttä oman alueesi amk:iin , löydät ne [tästä](#)
<https://okm.fi/ammattikorkeakoulut>
- jos toimit Pohjanmaalla tai lähiympäristössä, voit saada apua [VAMK:sta](#)
www.vamk.fi ja esim. tästä hankkeesta <https://www.vamk.fi/hanke/myrsky>
- yhteyshenkilö hankkeessa on projektipäällikkö tanja-maria.davidov@vamk.fi
- minuun voit ottaa yhteyttä esim. päättötöiden tai muiden vastaavien selvitysten tiimoilta lotta.saarikoski@vamk.fi
- tältä samalta saitilta löytyy lisää apuja vastuullisuustyöhön , esim. kursseja
<https://www.yritystenmuutoskumppanina.fi/vihrea-siirtyma/>

Kiitos kuuntelusta 😊

Ryhdytään hommiin!

